
Веде тревел-блог тревел-блогер – користувач Інтернету, який займається описом своїх подорожей, інформує аудиторію про свою подорож, свій досвід, своє сприйняття туристської дестинації.

В Україні, однак, тревел-блогінг поки що досі не отримав належного висвітлення в науковій літературі. Станом на сьогодні в Україні та за її межами широко відомі такі тревел-блогери як Дмитро Комаров, Антон Птушкін. Це відбулося завдяки їх участі у високорейтингових телевізійних проєктах – як учасників конкурсів, ведучих. Зокрема, Дмитро Комаров – ведучий телевізійного проєкту про подорожі «Світ навиворіт», що виходив із 2020 року на каналі «1+1». Антон Птушкін – багаторічний, із 2017 року, ведучий суперпопулярного телевізійного шоу «Орел & решка», яке виходило на багатьох українських телеканалах. Їх приклад є підтвердженням того, що тревел-блогери, які ведуть свою діяльність у соціальних інтернет-мережах, є важливою частиною лідерів громадської думки. Ця категорія інтернет-блогерів має великий потенціал для використання у промоції туристичних підприємств, організації змістовних подорожей українських туристів та іноземних гостей України.

Таким чином, оцінюючи роль тревел-блогінгу, слід зазначити, що блоги про подорожі в майбутньому тільки набиратимуть популярності. Ця область блогів, яка приваблює багатьох людей, представляючи інформацію всім бажаючим, куди б вони не захотіли поїхати. Передбачається, що цифровий туристичний контент стане невід'ємною частиною нашого життя найближчими роками, і блоги про подорожі, безперечно, відіграють у цьому ключову роль.

Література:

1. Miguéns, J., Baggio, R., & Costa, C. Social media and Tourism Destination: TripAdvisor. Case Study. *Advances in tourism research*. 2008. Vol. 26. № 28. P. 6.
2. Del Chiappa G. Trustworthiness of Travel 2.0 applications and their influence on tourist behaviour: an empirical investigation in Italy. In R. Law, M. Fuchs and F. Ricci (Eds.) // *Information and Communication Technologies in Tourism*. New York: Springer-Wien. 2011. P. 331-342.

Володимир ВОЛОВИК

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРИГОДНИЦЬКОГО ТУРИЗМУ

Розвиток пригодницького туризму продиктовано демографічними, соціально-економічними, політичними та технологічними змінами суспільства. Звичайно, ризиковано прогнозувати їх зміни та те, як швидко відбуватиметься розвиток, але ці тенденції є основою, на якій формуються прогнози. Інформаційне середовище продовжуватиме ускладнюватися. Поширення технологічних товарів, розвиток комп'ютерних технологій, матиме низку наслідків, включаючи переважання інформацією та посилення відчуття психологічного тиску. Це, у свою чергу, вплине на індустрію туризму, оскільки все більше людей бажають уникнути надмірного навантаження. Актуальним є інтенсивний розвиток пригодницького туризму, який буде частково вирішувати цю суспільну проблему. Напрямок є досить розвиненим, особливо у Північній Америці, Європі, Південно-Східній Азії і в останні десятиліття активно трансформується. Формуються *нові напрями пригодницького туризму* [1]:

а) збільшення кількості учасників середнього та похилого віку (понад 50 років), які шукатимуть авантюрного відпочинку. Споживачі будуть прагнути підтримувати свій рівень фізичної активності та навичок, якому вони не дозволили знизитися у цьому віці, тому також очікується зростання кількості фізично складних пригодницьких подорожей у цьому сегменті ринку;

б) збільшення кількості юних туристів. Оскільки все більше молодих людей вступають до вищих навчальних закладів, вони будуть використовувати концепцію активних подорожей

як частину загального досвіду навчання;

в) сімейний пригодницький туризм, де існує можливість збільшити кількість продуктів цього напрямку, врахувавши те, що більшість сімей формуються у відносно зрілому віці, отже мають більше фінансових можливостей для реалізації власних туристичних проєктів;

г) кількість самотніх людей також зростає, тому очікуємо, що індустрія туризму відреагує на це, створивши продукти, які допоможуть неодруженим знайомитися у реальному житті, формуючи передумови для сім'ї;

д) передбачається, що окремі регіони продовжуватимуть забезпечувати частину зростання кількості споживачів пригодницького туризму. Це переважно США, Канада, Австралія, Нова Зеландія та Північно-Західна Європа (Великобританія, Німеччина, Франція та Італія). Однак із розвитком туризму в таких регіонах, як Східна Азія, Індія та Бразилія, очікуємо відходу від «ініціативної» туристичної діяльності, такої як організовані групові поїздки до більш самостійних подорожей.

Нові туристичні продукти розробляються та вдосконалюються у відповідь на мінливий ринок і технологічний розвиток. Очікуємо, що *пропозиції пригодницького туризму* займуть одне з чільних місць, починаючи від «фізичних» напрямів і закінчуючи продуктами «м'якшого» діапазону, до яких можна віднести:

а) екстремальні пригоди. Такі види туризму, як альпінізм, спортивне скелелазіння, трюковий серфінг тощо, здійснюються професіоналами. Аматорів спонукають до досягнення подібних стандартів. Не тільки більше людей братимуть участь у цих заходах, але й туристичні оператори також сприятимуть поєднанню з «екстремальним» елементом продуктів, незалежно від того, наскільки екстремальним або ризикованим є те, що вони пропонують;

б) поліфункціональні свята. Перевагою цього ринку є численні варіанти, які оператори можуть запропонувати, щоб задовольнити потреби клієнтів у новинках. Великі туроператори додадуть привабливості своїм пакетам, пропонуючи відпочиваючим можливість придбати «миттєві» враження від пригод;

в) сімейні пригоди. Пакетні подорожі, засновані на активній діяльності (зокрема, багатофункціональній), зростатимуть у сегменті сімейного ринку, оскільки батьки звільняються від трудомісткої організації, яка була б необхідною, щоб подорож відбулася без ускладнень;

г) пригодницький туризм з використанням нових та новітніх технологій (вертольоти, літаки, сноубординг, космічний туризм тощо);

д) ексклюзивні пригодницькі подорожі. До цього напрямку звісно відносять космічний туризм; також, як приклад, сходження на Еверест, індивідуальні сафари;

е) нефізичні (віртуальні) пригоди [2].

Також, до *перспективних напрямів* можна віднести: фентезі-туризм, коли турист потрапляє в уявний світ; гральний туризм, оскільки з'являються нові казино, коли традиційні курорти намагаються відновитись, розвиваючи цей напрям; духовний туризм, де після попереднього інтересу до індуїзму та буддизму шукачі духовного просвітлення можуть звернутися до шаманських релігій та ісламу; відвідування місць, які вважаються небезпечними [3].

Висновки. Попит на пригодницький туризм зростає, про що свідчить збільшення кількості людей, які беруть участь у відповідних тематичних святах. Розвиток технологій зруйнує поточні перешкоди для участі у певних видах пригодницького туризму, таких як підводні курорти та космічний туризм. Збільшення участі учасників в «екстремальному» пригодницькому туризмі допоможе популяризувати цей напрям. Захоплюючі змодельовані середовища познайомлять учасників із діяльністю, яку вони, напевно ніколи б не спробували, і сприятимуть розвитку екстремальних пригод. Пригодницький туризм стане значною частиною основного туризму, а не перебуватиме на периферії індустрії. Це пояснюється двома причинами: по-перше, пригодницький елемент туристичних продуктів стане поширенішим, а по-друге, зміниться сама індустрія туризму. У майбутньому «мейнстрім» більше не означатиме «масовий» туризм.

Література:

1. Adventure Tourism: The New Frontier (2003) / John Swarbrooke, Colin Beard, Suzanne Leckie, Gill Pomfret. Butterworth-Heinemann. 354 p.
2. Dark Tourism in the American West (2020) / Editor Jennifer Dawes. Palgrave Macmillan. 214 p.
3. The Future of Tourism (2019) / Editors Eduardo Fayos-Solà, Chris Cooper. Springer International Publishing AG. 337 p.

Надія КОПЕР

Національний природний парк «Гуцульщина»

ПОРТРЕТ ВІДВІДУВАЧА НПП ГУЦУЛЬЩИНА (АНАЛІЗ СОЦІОЛОГІЧНОГО ОПИТУВАННЯ)

Одними із видів діяльності Національного природного парку «Гуцульщина» є туристично-рекреаційна. Основою розвитку туризму та рекреації є різноманітні природні ресурси Покутських Карпат та багата культурна спадщина Гуцульщини. Серед рекреаційно-туристичних пропозицій на території установи можна виділити еколого-пізнавальні стежки, зони відпочинку, джерела мінеральних вод, букові та ялицево-букові старовікові ліси, а також, Маєток Святого Миколая, Науково-просвітницький центр, пасіка Святого Миколая та ін.

До 2019 року спостерігалася позитивна динаміка щодо кількості відвідувачів Парку і щорічно обліковувалося понад двадцять тисяч осіб. На жаль, події останніх років (пандемія **COVID-19** та російське військове вторгнення в Україну) вносять свої корективи у розвиток туристичної галузі як нашої країни загалом, так і НПП «Гуцульщина», зокрема. В цей період кількість відвідувачів суттєво зменшилася і за три квартали 2022 р. становила всього 1823 особи.

Особливістю обліку відвідувачів Парку є те, що немає можливості підрахувати кількість подорожуючих екостежками, відвідувачів зон відпочинку тощо, оскільки, зазначених рекреаційних об'єктів є велика кількість і розташовані вони на площі 32271 га. Обладнати кожен із таких об'єктів пропускними пунктами, а також закріпити за ними окремих працівників не видається можливим. Тому основна кількість облікованих відвідувачів НПП (близько 90%) припадає на найбільший рекреаційний об'єкт – «Маєток Святого Миколая». Як правило, це є дитяча аудиторія із Франківської та сусідніх областей, яка приїжджає до Маєтку у зимовий період. Максимум відвідин спостерігається упродовж грудня-січня, коли відзначають день Миколая (19 грудня) та різдвяно-новорічний цикл свят. Однак, наведена специфіка обліку не є свідченням того, що інші рекреаційні об'єкти Парку не відвідуються. Навпаки, рекреаційні території НПП «Гуцульщина» є досить популярними серед подорожуючих Косівщиною. В цьому ми переконувалися неодноразово під час обстеження маршрутів, місць та зон відпочинку, а також, за кількістю відмічених геолокацій та коментарів у інтернет мережах тощо.

Тому назріло питання: хто, окрім дитячої аудиторії, відвідує територію Парку, тобто, якого соціально-демографічного профілю є необлікований турист? Для відповіді на зазначене питання, фахівцями відділу рекреації проведено соціологічне дослідження серед відвідувачів установи, зокрема, опитано близько 300 гостей, зібрано та оброблено 133 анкети. Дослідження проводилося упродовж 2020-2021 рр., переважно влітку - в час високого туристичного сезону на Косівщині. На зазначений період припадає розвиток пандемії COVID-19, карантинні обмеження щодо виїзду закордон та деяке поживавлення внутрішнього туризму. Саме в цей час до адмінбудівлі установи приїжджала велика кількість неорганізованих відвідувачів, переважно сімей, зі сподіваннями побачити тут щось цікаве. Саме ці відвідувачі і стали респондентами нашого опитування.

Отже, головною метою дослідження стало виявлення соціально-демографічного профілю необлікованого туриста (тобто, якої статі, віку, професії турист приїжджає на Івано-Франківщину, зокрема і до НПП «Гуцульщина», де зупиняється, де харчується та як проводить